

İSMİ MENSUP KURALLAR VE MİSALLER www.behcetoloji.net

- ✓ İsmi Mensup Bir Yer, Bir Varlık, Bir İş Veya Uğraşı Veya Bir Millete, Ülkeye, Dine, Gruba, Aidiyet Ve Nisbet Bildirir. Ayrıca Bazı Renklerin İfadesinde Kullanılır.
- ✓ İsmi Mensup Dilimizdeki; **İlgili** Veya **Alakalı** Kelimeleriyle Ya da **Sel/Sal** Eki Alan İfadelerin Karşılığıdır.
- ✓ İsmi Mensup Kendisiyle İfade Edilen Şeye Mensubiyet Bildirir.
- ✓ Dilimizde Harf Üzerine Konan Ya Da Konması Gereken Şapka ^ İle Gösterilen Kelimelerin Arapça Asıllı Olanları İsmi Mensuptur.

KURALLAR VE MİSALLER

1- İsmi Son Harfi Kesra Yapılır Ve Yanına Şeddeli Bir Ya ي Getirilir.

İlim – İlmî	عِلْمٌ – عِلْمِيّ
Din – Dinî	دِينٌ – دِينِيّ
Pakistan – Pakistanlı	بَاكِسْتَانٌ – بَاكِسْتَانِيّ
Hukuk – Hukukçu – Hukukî	حُقُوقٌ – حُقُوقِيّ
Ekonomi – Ekonomist – Ekonomik	اِقْتِصَادٌ – اِقْتِصَادِيّ
İzmir – İzmirli	اِزْمِيرٌ – اِزْمِيرِيّ

2- İsmi Sonunda Yuvarlak Te ة Varsa ة Harfi Kalkar Ve İsmi Son Harfinin Harekesi Kesra Yapılarak Şeddeli Ye ي Getirilir.

Siyaset – Siyasî	سِيَّاسَةٌ – سِيَّاسِيّ
Zaruret – Zarurî	ضَرُورَةٌ – ضَرُورِيّ
Ticaret – Ticarî	تِجَارَةٌ – تِجَارِيّ
Tarım – Tarımsal	زَّرَاعَةٌ – زَّرَاعِيّ
Mekke – Mekkeli, Mekkeye Ait	مَكَّةٌ – مَكِّيّ
Sünnet – Sünnete Ait/Dair	سُنَّةٌ – سُنِّيّ

3- فَعِيلَةٌ Veznindeki İsimlerin Sonundaki Yuvarlak Te ة İle Birlikte Ortadaki Ya ي Harfi Kaldırılır, Ya ي Dan Önceki Harfin Harekesi Fetha Yapılır Ve Son Harfi De Kesra Yapılarak Şeddeli Ya ي Eklenir.

Medine – Medineye Ait, Medeni	مَدِينَةٌ – مَدَنِيّ
Kabile – Kabileye Mensup	قَبِيلَةٌ – قَبَلِيّ
Gazete – Gazeteye İlgili	صَحِيفَةٌ – صَحَفِيّ

4- Üç Harfli Bir İsmın İkinci Harfi Kesra İse, Bu Kesra, Fethaya Çevrilir.

Kral – Kralla İlgili مَلِكٌ – مَلَكِيّ
Kaplan – Kaplanla İlgili نَمْرٌ – نَمْرِيّ
Ciğer – Ciğerle İlgili كَبِدٌ – كَبِدِيّ

5- İsmın Sonunda Elifi Memdude/Uzun Elif Varsa, Hemze Atılır Vav’a و Çevrilir.

Çöl – Çöle Ait Çölde Yaşayan صَحْرَاءُ – صَحْرَاوِيّ
Beyaz – Beyazla İlgili بَيْضَاءُ – بَيْضَاوِيّ
Gök – Göksel سَمَاءٌ – سَمَاوِيّ
Yeşil – Yeşille İlgili خَضْرَاءُ – خَضْرَاوِيّ

6- Sonu Hemze ء İle Biten Master İsimlerin Hemzesi Atılmadan Sonuna Şeddeli Ya ّ Getirilir.

Başlangıç – Başlangıçla İlgili, İlkel اِبْتَدَاءٌ – اِبْتَدَائِيّ
İnşa – İnşa İle İlgili, Kompozisyon اِنْشَاءٌ – اِنْشَائِيّ

7- Sonu Elifi Maksure/Kısa Elif İle Biten İsmın, Elifi Vav’a و Çevrilir.

Mana- Mana İle İlgili, Manevi مَعْنَى – مَعْنَوِيّ

8- Şeddeli Ya İle Biten İsimde, Ya ّ Dan Önce Sadece Bir Tane Harf Varsa; Birinci Ya ّ Fetha Yapılır, İkinci Ya ّ Harfi De Vav’a و Çevrilir.

Hayat Sahibi – Hayatla İlgili حَيٌّ – حَيَوِيّ

9- Şeddeli Ya ّ İle Biten Bir İsimde Ya ّ Dan Önce İki Tane Harf Varsa; Birinci Ya ّ Düşer, İkinci Ya ّ Vav’a Çevrilir, Vav Dan Bir Önceki Harf Fetha Yapılır.

Nebi – Nebiye Dair نَبِيٌّ – نَبَوِيّ
Ali – Ali İle İlgili عَلِيٌّ – عَلَوِيّ
Saf/Pak – Pak Olmakla İlgili صَفِيٌّ – صَفَوِيّ

10- Şeddeli Ya ي Dan Önce Üç Veya Dört Harf Varsa Bir Değişiklik Yapılmaz.

Atılan – Atılanla İlgili مَرْمِيٍّ – مَرْمِيٍّ
Rivayet Edilen – Rivayetle İlgili مَرُويٍّ – مَرُويٍّ

11- Ortasında Kesralı Şeddeli Ya ي Bulunan İsimlerde İkinci Ya ي Düşer.

Hoş/Güzel – Güzele Dair طَيِّبٌ – طَيِّبِيٍّ
Yumuşak Huylu – Yumuşak Huyluluğa Dair لَيِّنٌ – لَيِّنِيٍّ

12- قَرِيَّةٌ Vb İsimlerde, Sondaki ة Atılıp Ya ي Harfi Vav'a و Çevrilir Bir Önceki Harf De Fetha Yapılır.

Köy – Köylü قَرِيَّةٌ – قَرُويٍّ

13- عُرْوَةٌ Vb İsimlerde و Vav Kaldırılmaz Bir Önceki Harf Fetha Yapılır.

Kulp – Kulp İle İlgili عُرْوَةٌ – عُرُويٍّ

14- Bazı Renk İsimleri İsmi Mensup İle Yapılır.

Portakal – Turuncu بُرْتُقَالٌ – بُرْتُقَالِيٍّ
Gül – Pembe وَرْدٌ – وَرْدِيٍّ
Kahve Çekirdeği – Kahverengi بُنٌّ – بُنِّيٍّ

15- İsmi Mensup Müfret Kelimeler Üzerinde Yapılmasına Rağmen, İstisna Olarak Bazı Cemi Kelimelerle De Yapılır.

Devletler – Devletler Arası, Devletlere Dair دَوْلٌ – دَوْلِيٍّ
Kitaplar – Kitapçı كُتُبٌ – كُتُبِيٍّ
Gzeteler – Gazeteci صُحُفٌ – صُحُفِيٍّ

16- Arapça Bir Çok İsim Aslı İsmi Mensup Olduğu Halde, İlavesiyle Masdar-ı Sinâî / Yapma Master Adıyla Artık Müstakil Bir İsim Alarak Kullanılmaktadır.

İnsan- insanlık اِنْسَانٌ – اِنْسَانِيَّةٌ
Sorumlu – sorumluluk مَسْئُولٌ – مَسْئُولِيَّةٌ
Arka – arka plan خَلْفٌ – خَلْفِيَّةٌ
Ben – bencillik اَنَا – اِنْسَانِيَّةٌ